

Op pad door de Baardwijsche Overlaat

Wandelzoekpagina

Lengte

17 km

Start- en eindpunt

parkeerplaats bij KNP64
Eindstraat 50
5151 AE Drunen

Openbaar vervoer

Buslijn 233, 301, 302,
633 Arrava, Tilburg - 's
Hertogenbosch. Halte
Maleisielaan, Drunen.

Parkeren

Parkeerplaats bij KNP64,
Eindstraat 50, 5151 AT
Drunen.

Horeca

café de Klinkert
De Klinkert 1
5151 RD Drunen

Honderd Bunder Bos
Duinweg 45
5151 RK Drunen

restaurant De Emmamolen
Sint Jorisstraat 16
5253 BL Nieuwkuijk

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

20-12-2022

Hart van Brabant

Deze rondwandeling voert ons door enkele sterk afwisselende landschappen van het meest westelijk deel van de Meierij. De route gaat al direct langs het natuurgebied de Baardwijsche Overlaat en over oude dijkes langs polders met namen als Honderd Bunder, De Zeeg en Kievitswaard. Ooit lag hier de grens tussen de Graafschappen Holland en Brabant. Eenmaal over het Afwateringskanaal van s' Hertogenbosch naar Drongelen wandelen we door het bosrijke gebied in het noordelijk deel van Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen.

In dit gebied tussen Drunen, Nieuwkuijk en Giersbergen is er een wereld van verschil en overeenkomst. Altijd heeft men hier strijd gevoerd tegen de natuur. Het is de strijd tegen het water of de strijd tegen het oprukkende zand. Dit gevecht tegen het water in het gebied boven het afwateringskanaal is grotendeels gewonnen en het kan eventueel nog dienst doen als overlaat. Maar ook de strijd tegen het oprukkende zand ten zuiden van het afwateringskanaal is onder controle gebracht, ofschoon er de laatste jaren meer ruimte is vrij gemaakt door Natuurmonumenten voor het spel van wind en zand.

Routebeschrijving

1 We vertrekken op de parkeerplaats bij KNP64. Hier steken we de Eindstraat over en gaan meteen even rechtsaf en dan onmiddellijk linksaf het voetpad langs de sloot volgend. We steken verderop de verharde weg (Overlaatweg) schuin naar rechts over en vervolgen het zandpad langs de andere kant van de sloot. We passeren het natuurgebied de Baardwijksche Overlaat aan onze rechterhand. Bij KNP39 steken we een dijkje over en wandelen we tot op de kruising met een klinkerweg (Torenstraat). Hier op de kruising van de Torenstraat en de Heidijk gaat de Baardwijksche Overlaat over in de Honderd Bunder Polder. We steken recht over en blijven zoveel mogelijk onder langs de Heidijk lopen voorbij aan KNP36. Dit dijkje vormt de zuidelijke rand van de bebouwing van Drunen met een duidelijke afscheiding van de huizen en de sportvelden, die als het ware 'buitengaats' liggen. Het zandpad gaat over in een asfaltweg ter hoogte van een woonwagenkampje aan onze rechterhand. Voor de Duinweg gaan we even linksaf en bij KNP41 steken we over. We volgen de Akkerlaan langs het kerkhof. Het asfalt gaat na het kerkhof over in een karrenspoor.

2 Zo bereiken we bij KNP43 het asfalt van de Kooiweg. Hier wandelen we naar links over het dijkje en gaan aan de andere kant van het dijkje rechtsaf. We volgen een smal paadje parallel aan de dijk. Dit paadje komt uit op een asfaltweg. Hier gaan we rechtsaf en direct weer linksaf bij KNP46. Wij volgen dan het karrenspoor rechts onder langs de dijk. De route verloopt in oostelijke richting naar Nieuwkuijk. Waar de dijk een scherpe bocht naar links maakt, gaan we rechtdoor. Het smalle paadje wordt later een asfaltweggetje. Nu komen we bij een oud wiel, dat wellicht is ontstaan bij een oude doorbraak van de Meerdijk langs het poldergebied De Zeeg. Onze route gaat na ongeveer 50 meter linksaf over een graspad en we houden het wiel aan de rechterhand. We lopen om het wiel heen en komen weer op het weggetje waar we naar links gaan. Zo komen we uit bij een kruising en een tweetal bankjes bij KNP45. Hier steken we nagenoeg recht over en blijven in oostelijke richting

onze route over het zandpad onder aan de dijk volgen. Na een tijdje bij betonnen blokken het fietspad schuin oversteken en aan de andere kant van de dijk het zandpad volgen met een sloot aan de linkerhand. Deze komt uit op bij een stenen trap. Hier rechtsaf en de dijk oversteken. Aan de andere kant van de dijk direct naar links en een stukje over een asfaltweggetje. Na ruim 50 meter nemen we vóór een - in de zomer dichtgegroeide - vijver een smal pad tussen dijk en vijver tot we aan de eerste huizen van Nieuwkuijk bij de Emmamolen aankomen bij KNP17.

3 De Emmamolen heeft een molenwinkel en het terras nodigt uit voor een pauze. Vanaf hier bij KNP17 wandelen we over de Nieuwkuijkse Weg rechtsaf langs de skeeler- en wielersbaan De Heuvelen. Op het punt aangekomen waar de Nieuwkuijkse Weg naar links afbuigt, nemen we de eerste gelegenheid naar rechts: De Zeeg. Al meteen slaan we af naar links bij KNP13. We volgen nu het Limietpad. Op het kaarsrechte polderweggetje passeren we de opvallend 'oude' grenspalen die de vroegere overgang van Holland naar Brabant moeten hebben gemarkeerd. Op de kruising met de Honderd Bunderweg steken we recht over, Margriet. Rechtdoor komen we in de bocht naar rechts aan het bosgebied dat direct grenst aan het Afwateringskanaal van 's-Hertogenbosch naar Drongelen. Nog voor de brug lopen we bij KNP34B naar rechts. Een statig laantje leidt ons door een ouder loofbos. We komen voorbij een verlaten geasfalteerd wielersbaantje. Waar deze een bocht naar links maakt, slaan wij rechtsaf een bospaadje in richting een waterplas, de Roeivijver. We houden na een parkeerplaats het water aan onze linkerhand en volgen het wandelpad langs de langgerekte waterplas. We volgen het pad naar een groot weiland met lichtmasten: de ijsbaan. (Rechts van de parkeerplaats is een doorgang naar het terras Honderd Bunderbos met midgetgolfplaats). Na de parkeerplaats rechtsaf richting de Duinweg bij KNP40. Naar links steken we het Afwateringskanaal van 's-Hertogenbosch naar Drongelen over.

Rechtdoor gaat de route langs KNP1 en KNP19 tot we direct voorbij de moderne witte villa rechtsaf door het klaphekje het bospad inslaan. We volgen het overwoekerde asfaltpaadje langs de groengele markering door het open bosgebied tot aan KNP73 en slaan linksaf. Aan het einde bereiken we door het hekje bij KNP74 het asfalt bij Café 'De Klinkert.'

4 Voor het terras van Café 'De Klinkert' naar rechts over een verhard fietspad. We nemen het tweede brede bospad (ruiterpad) naar rechts. Op de Y-splitsing houden we links aan. We volgen dit bospad en negeren de zijpaden tot we langs de tennisbanen aan de brug over het Drongelens Kanaal uitkomen. Hier steken we het afwateringskanaal over en vervolgen over de brug meteen het zandpad naar links langs het water. Na

bijna 2 kilometer komen we opnieuw aan de Baardwijksche Overlaat. Direct na het klaphekje wandelen we rechtsaf en voor het water van de overlaat linksaf. Dit pad komt na een paar kronkels weer uit op de dijk langs het kanaal. Voor de dijk gaat de route rechtsaf bij KNP38 tot we over de kanaaldijk door het klaphekje de drukke Overlaatweg bereiken. Even naar links de brug over en dan bij KNP63 direct naar rechts oversteken. Nu even naar links en dan rechtsaf een bospaadje volgen naar KNP75. Naar rechts leidt het fietspad over de monumentale, voormalige spoorbrug van het Halve Zolenlijntje terug naar ons vertrekpunt. Hiervoor wandelen we bij de eerste mogelijkheid naar rechts onder langs de voormalige spoordijk over het parallelweggetje terug naar het startpunt aan de Eindstraat.

Omgevingsinformatie

De Baardwijkse Overlaat

Dit natuurgebied van 48 hectare tussen Drunen en Waalwijk is sinds 1978 in beheer van Natuurmonumenten. Het gebied maakte ooit deel uit van de Grote of Zuid-Hollandsche Waard, die tijdens de St. Elisabethsvloed (1421) verloren ging. In 1766 worden dijken aangelegd om bij overstromingen het water van de Maas op te vangen. De dijken konden ook gebruikt worden als waterlinie voor militaire doeleinden. Hiervoor zijn dicht bij de Maas inundatiesluizen in de dijken gebouwd die het water van de Maas in het gebied konden laten lopen om de vijandelijke legers tegen te houden. Er zijn er nog twee te zien: bij Hedikhuizen en bij Doeveren. De Baardwijkse Overlaat is tot 1942 als overlaat in gebruik geweest. Het huidige natuurgebied bestaat uit bos, landbouwgrond en het Lange Wiel, dat in de 18e eeuw is ontstaan bij een dijkdoorbraak. Het mooie bos, dat in de jaren 60 is aangeplant, bestaat uit zomereik, Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers, populier en fijnspar.

Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch - Drongelen

Tussen 1907 en 1911 is het 19 kilometer lange afwateringskanaal 's-Hertogenbosch - Drongelen gegraven. Dit kanaal, in de volksmond Drongels kanaal genoemd, loopt langs de Vughtse Hei, de Drunense Duinen en het prachtige natuurgebied van de Baardwijkse Overlaat om, met een haakse bocht, naar Drongelen te stromen. Het kanaal is aangelegd om het Bossche Broek bij 's-Hertogenbosch bij waterovervloed te ontlasten. Het water van de Dommel wordt bij watersnood via het afwateringskanaal afgevoerd, zodat het water niet meer door de binnenstad van 's-Hertogenbosch stroomt. Tevens zijn er gemalen gebouwd, die ingezet kunnen worden als ook de Maas overstroomt. Die gemalen pompen het water dan in de richting van het afwateringskanaal. Bij Drongelen zorgt het Gansoyen gemaal en de Bovenlandse Sluis dat de waterloop van het afwateringskanaal daarna uitwatert in de Bergsche Maas.

Project 'Zichtbare grens Holland - Brabant'

In samenwerking met Heemkundekring Onsenoort heeft de gemeente Heusden 7 grenspalen geplaatst, die op de oude grens tussen het Graafschap Holland en het Hertogdom Brabant uit 1795 staan. Op onze route vinden we een tweetal grenspalen: aan de Duinweg aan de noordzijde van de brug over het afwateringskanaal bij KNP40 en bij de Klinkert. Deze historische grens tussen Holland en Brabant van rond 1795 loopt van Willemstad naar Engelen en doorsnijdt in de oostelijke Langstraat de gemeenten Dongen, Waalwijk, Heusden en 's-Hertogenbosch. De grens was vanaf de 12e eeuw belangrijk voor de ontwikkeling van Brabant en er zijn, ter verdediging van Zuidelijk Holland, verschillende vestingsteden ontstaan, waaronder de vesting Heusden. De geschiedenis maakt het meer dan de moeite waard om deze historische lijn opnieuw zichtbaar te maken en te laten herbeleven. De grenspalen van eikenhout zijn duidelijk herkenbaar door de in het hout uitgesneden wapens. Aan de ene kant staat het wapen van Brabant, aan de andere kant het wapen van Holland.

Voormalig kampeercentrum De Klinkaert

Aan de Duinweg ligt het gebied van het voormalige kampeercentrum De Klinkaert. Als aan het begin van de vorige eeuw kamperen populair wordt, komt het bosrijke gebied bij Drunen in trek. Kort voor WOII begint de Gemeente Drunen hier een eenvoudig kampeerterrein. Vanaf het midden van de jaren vijftig ontwikkelt het zich tot een uitgebreid vakantiecentrum naar een ontwerp van de Hengelose architect Luc Lentz (1917-1976) met slaapzalen, tientallen bungalows en vaste en tijdelijke kampeerplekken. In de jaren zestig en zeventig wordt kampeercentrum De Klinkaert een paar keer uitgebreid en gemoderniseerd. De camping beschikt dan over 600 kampeerplekken. Als in de tachtiger jaren de vakantiegangers ontevreden zijn over het niveau van het sanitair en over de prijzen in de kampwinkel, probeert men de camping te privatiseren. Dit blijkt onhaalbaar en er wordt besloten het kampeercentrum te sluiten en het terrein terug te geven aan de natuur. Afgezien van een deel van de oude asfaltweg, een kampeerweide en enkele putjes is er van de camping nog maar weinig terug te vinden.

Buurtschap Fellenoord

De naam Fellenoord is afgeleid van 'felle', dat duidt op een woest begroeide omgeving en 'oord' duidt op plaats. Markant punt is boerderij De Fellenoord met schaapskooi, die volgens documenten zeker uit 1652 stamt en op de Rijksmonumentenlijst staat. Als de laatste eigenaar van de familie Van Wezel vertrekt, laat hij het pand na aan de stichting 'Vrienden van de Fellenoord' met de intentie het pand te herbestemmen tot een Heemkundig Studiecentrum met groepsaccommodatie. Later wordt het geheel voor een symbolisch bedrag overgedragen aan het Brabants Monumentenfonds, die er na een bestemmingswijziging kunstenaars onderbrengt. Zij geven er workshops en organiseren exposities. Als deze huurders vetrekken, verkoopt het Brabants Monumentenfonds de historische boerderij aan een particulier.

Recreatiepark Hoefsvan

Aan de rand van Waalwijk liggen enkele waterplassen met speelweiden en speeltuin. Het Hoefswiel was vroeger een zwemgelegenheid. Bij dit bosbad is in 1954 een openluchtwembad met wedstrijdbanen gebouwd, dat de naam Het Hoefsvan krijgt. Na de gloriejaren in de zestiger jaren sluit het zwembad in 2003 en wordt het openluchtbad afgebroken. In 2010 wordt dicht bij de surfvijver het nieuwe overdekte Olympiabad gebouwd. Lokaal is dit gebied ook bekend onder de naam 't Lido, naar een ver in de omtrek bekende uitgaansgelegenheid met dancing, die hier in 1962 is gebouwd. Hier hadden niet alleen plaatselijke en regionale bands een podium tijdens de wekelijkse dansavonden, maar traden binnen de kortste keren ook nationaal en internationaal bekende artiesten op, van Adamo tot de Zangeres zonder Naam! Na een brand op 22 juli 2007 is het pand in 2008 afgebroken en niet meer herbouwd.

Op pad door de Baardwijsche Overlaat, 17 km

Wandel Zoekpagina

Aangemaakt voor Charles Aertseens

Laatst: Kaarten via topkaart Nederland